

Ülevaade põhikooli prantsuse keele lõpueksamist 2009

2009. aastal osales põhikooli prantsuse keele lõpueksamil 3 õpilast kahest koolist: kaks Tallinna Prantsuse Lütseumist ja üks Tallinna Gustav Adolphi Gümnaasiumist. Kõik eksami valinud olid tütarlapsed. Osalejate vähene arv ei võimalda esitada kõigi eksamitulemuste ja eksamitöö aspektide statistilist analüüsi, samuti ei saa selle põhjal teha järeldusi prantsuse keele õppimise ja oskustaseme kohta neis koolides, kus kõnealust keelt õpetatakse.

Tabel 1. Üldstatistika nelja aasta lõikes

aasta	valimi suurus	maksimaalne tulemus	minimaalne tulemus punktides	keskmine tulemus punktides	keskmine sooritusprotsent	keskmine lõpueksamihinne
2006	20	70,5	40,3	58,8	78,4	3,9
2007	1	<i>Statistilised andmed puuduvad</i>				
2008	15	73,0	50,0	63,2	84,2	4,2
2009	3	71,5	48,5	57,7	77	4,0

Ülaltoodud tabelist nähtub, et prantsuse keele põhikooli lõpueksami valinud õpilaste arv kõigub aastate lõikes väga tugevalt. Ilmselt tuleb põhjusi otsida nii õpilaste motivatsioonis, kui ka õpetajate oskuses ja tahtmises oma õpilasi motiveerida. Nelja viimase aasta statistilisi tulemusi vaadates võib öelda, et eksam on olnud õpilaste jaoks sobiva raskustasemega ja enamik õpilasi on selle sooritanud hästi (hindele "4"), tublimad väga hästi (hindele "5").

Tabel 2. Lõpueksami põhinäitajad osade kaupa

	kuulamine	lugemine	keelestruktuur	kirjutamine	rääkimine
punkte maks	15	15	15	15	15
keskmine tulemus punktides	11,1	13,3	11,3	10,6	10,6
keskmine sooritusprotsent	74,4	88,8	77,2	71,1	71,1
minimaalne tulemus	8,5	13,0	10,25	9,0	6,0
maksimaalne tulemus	15,0	14,0	13,5	13,0	15,0

Tabeli 2 põhjal võib öelda, et 2009. aasta prantsuse keele põhikooli lõpueksamil osalejad said kõige paremini hakkama lugemisülesannetega, enim probleeme valmistasid kirjalik ja suuline väljendusoskus. Kirjutamisülesanded on läbi aastate olnud need, mille puhul õpilased kaotavad

punkte ebapiisava sõnavara, puuduliku grammatika või juhendi ebatäpse täitmise pärast. 2009. aasta ei pakkunud selles osas üllatusi. Küll olid aga pisut üllatavad madalad punktid (6), mille üks eksaminand sai suulise osa eest. Kahjuks puuduvad andmed selle kohta, kas väikese punktiarvu põhjuseks oli eksamisituatsioonis tekkinud ärevus, valitud teema või õpilase puudulik eneseväljendusoskus. Eksamitööde põhjal võib vaid öelda, et teiste osade puhul olid antud õpilase oskused täiesti võrreldavad kahe teise eksamil osalenu omadega.

Üksikülesannete analüüs

Tabel 3. Ülesannete põhinäitajad

	punkte kokku	keskmine sooritusprotsent	minimaalne tulemus punktides	maksimaalne tulemus punktides
kuulamise 1. ül	8	91,6	7	8
kuulamise 2. ül	7	54,7	1,5	7
lugemise 1. ül	8	91,6	7	8
lugemise 2. ül	7	85,7	6	6
keelestruktuuri 1. ül	3	77,7	2	2,5
keelestruktuuri 2. ül	5	70,0	2	4,5
keelestruktuuri 3. ül	7	82,1	4,5	7
kirjutamise 1. ül	5	60,0	2	4
kirjutamise 2. ül	10	76,6	7	9

Kuulamine: 1. ülesandega (õige/väär) said õpilased väga hästi hakkama. 2. ülesanne (avatud vastused) oli raskem ja selle lahendusprotsent ka vastavalt madalam. Ülesanne, mis nõuab üheaegselt kuulamist ja kirjutamist, on õpilaste jaoks alati keerulisem olnud ning seetõttu on eksimused kerged tulema.

Lugemine: 1. ülesanne nõudis õpilastelt teksti põhjal lausete täiendamist või küsimustele vastamist, kasutades selleks detailset või selektiivset lugemisoskust. 2. ülesanne, mis põhines ilukirjanduslikul tekstil, oli *õige/väär/info puudub* tüüpi ülesanne. Mõlemad ülesanded lahendati väga hästi.

Keelestruktuur: 1. ülesandes tuli õpilastel panna omadussõnad kas mees- või naissoo vormi. Kõik kolm eksaminandi eksisid omadussõna *rêveur* puhul, pakkudes selle meessoost vormiks *rêveux*. Teiste omadussõnade õige vormi leidmisega saadi hästi hakkama.

Keelestruktuuri ülesannetest osutus raskeimaks 2. sõnapangaga ülesanne, milles tuli leida teksti sobivad eessõnad ja artiklid. Kaks eksaminandi kolmest said ülesandega väga hästi hakkama. Väga hästi sooritasid õpilased ka 3. ülesande, milles pidi tegusõna pöörama kas täisminevikus või kestva minevikus. See eeldas õpilaselt esmalt õige aja valikut ja seejärel tegusõna korrektset pööramist. Rõõm on tõdeda, et sobiva ajavormi leidmisega said eksaminandid hästi hakkama ja jäid punktidest ilma pigem seetõttu, et ei osanud tegusõna antud ajavormis õigesti pöörata.

Kirjutamine:

Esimeses ülesandes paluti õpilasel kirjutada lühike e-kiri sõbrale. Kaks eksaminandi said ülesandega hästi hakkama, kuid ühe õpilase töö ei vastanud allakirjutanu meelest ülesandepüstitusele (liiga lühike, ei lähtunud juhistest). Siiski oli hindaja selle eest andnud 3 punkti.

Ka 2. ülesanne nõudis eksaminandidelt e-kirja kirjutamist, kuid sedapuhku oli tegemist pikema kirjaga. Ka selle ülesande puhul ei olnud üks õpilane täpselt kinni pidanud tööjuhises antud nõuetest (vastus oli liiga pikk, detailne, väljus paberil etteantud ruumist), kuid oli hindajalt saanud suhteliselt kõrged punktid (7).

Viimastes lõikudes kirjutatust nähtub, et õpetajakoolitus on jätkuvalt aktuaalne ka prantsuse keele põhikooli lõpueksami puhul. Õpetaja, kes enamjaolt on põhikooli lõpueksami puhul ka oma õpilase hindaja, peaks oskama enne eksamit õpilasi juhendada nii, et eksami ajal on võimalik välistada küsitavused õpilase vastuse adekvaatsuse ja hindaja enda töö suhtes.

Sandra Heidov

Prantsuse keele riigieksamit ja põhikooli lõpueksamit ettevalmistava komisjoni liige